

www.nasielsk.pl

Gmina Nasielsk

Nasielsk Commune

Szanowni Państwo, Ladies and Gentlemen,

poznajcie Gminę Naselsk gościnną i przyjazną okolicę z naturalnymi walorami przyrodniczymi, bogatą historią oraz wspaniałymi mieszkańcami, którzy gwarantują życzliwość i ciepłe przyjęcie. Wierzę, że folder informacyjny przybliży Państwu naszą Gminę i zachęci do jej odwiedzenia. Do zobaczenia.

I am pleased to present the Naselsk Commune – a hospitable and friendly area with natural values, rich history and wonderful inhabitants from whom you can only expect kindness and a warm welcome. I believe that this informative folder will bring you closer to our commune and encourage you to visit it. See you soon!

Z poważaniem / Sincerely,

Bogdan Ruszkowski

Burmistrz Naselska / Mayor of Naselsk

Dane kontaktowe Contact details

Urząd Miejski w Naselsku / Municipal Office in Naselsk

ul. Elektronowa 3, 05-190 Naselsk

NIP 531-160-74-68

tel.: 23 693 30 00, fax: 23 691 24 70

e-mail: um@naselsk.pl, www.naselsk.pl

Konto bankowe / Bank account:

BS Naselsk 18 8226 0008 0000 1746 2000 0002

Godziny pracy Urzędu / Working hours:

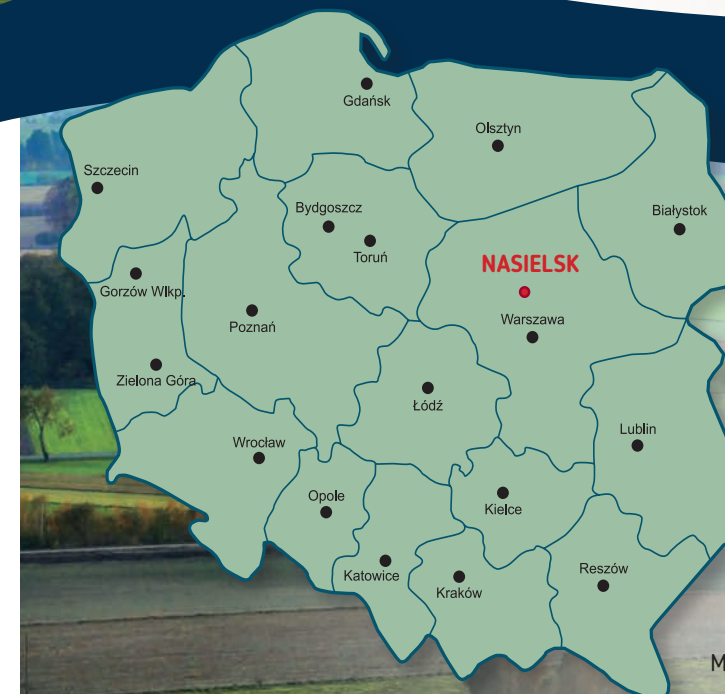
Poniedziałek: 8:00-17:00 / Monday: 8:00 AM-5:00 PM

Wtorek-Czwartek: 8:00-16:00 / Tuesday-Thursday: 8:00 AM-4:00 PM

Piątek: 8:00-15:00 / Friday: 8:00 AM-3:00 PM

Położenie geograficzne Geographical location

Malowniczy, rozległy teren Gminy Naselsk położony jest w województwie mazowieckim na terenie powiatu nowodworskiego, niespełna godzinę drogi od Warszawy. W jej skład wchodzi miasto Naselsk oraz 65 sołectw. Obszar gminy zamieszkuje blisko 20 tys. mieszkańców. Dzięki dogodnemu położeniu i dobrze rozwiniętej sieci komunikacyjnej (4 stacje PKP na terenie gminy, przystanki autobusowe) szybko i w łatwy sposób można dojechać ze stolicy czy zlokalizowanego ok. 20 km od Naselska lotniska w Modlinie.

The vast, picturesque area of Naselsk Commune is located in Mazovian Voivodeship (Masovia Province), within Nowy Dwór County, less than an hour by car from Warsaw. It consists of the town of Naselsk and 65 village administrative units. The area of the commune is inhabited by nearly 20 thousand people. Due to its convenient location and well-developed transport infrastructure (4 railway stations, bus stops), you can get here quickly and easily from the capital city or the Warsaw Modlin Airport that is located about 20 km from Naselsk.

Historia

History

Badania archeologiczne potwierdzające istnienie osadnictwa we wczesnym średniowieczu, a także pierwsza pisana wzmianka o nasielskim grodzie z roku 1065 (tzw. falsyfikat mogileński) plasują nasze miasto wśród najdawniejszych ośrodków życia społeczno-gospodarczego w Polsce. Choć najstarsze znane źródła dotyczące nasielskiej parafii pochodzą z połowy XIV w., historycy zakładają jej istnienie już w wieku XI. Budowę pierwszej murowanej świątyni, która służyła wiernym ponad 450 lat rozpoczęto w roku 1445. W latach 1899-1909 w tym samym miejscu wybudowano piękny neogotycki kościół wg. projektu Józefa Dziekońskiego, uważany dziś za jeden z najważniejszych zabytków miasta. W dokumencie z 1230 r. Nasielsk występuje jako stolica kasztelanii, inne z lat 1254 i 1257 potwierdzają nadanie części książęcych dóbr nasielskich opactwu z Czerwińska. Datą przełomową w dawnych dziejach miasta jest rok 1386, kiedy to książę mazowiecki Janusz I przekazał Nasielsk na własność rycerzowi Jakuszowi z Radzanowa, jednocześnie nadając mu prawa miejskie tzw. chełmińskie. Miasto pozostawało w rękach prywatnych, aż do zniesienia przez cara Aleksandra II tzw. stosunków dominialnych w roku 1866, co wraz budową linii kolei

Archaeological research confirming the existence of a settlement here in the early Middle Ages, as well as the first written mention of the Nasielsk gord (fortified settlement) from 1065 (the so-called Mogilno Falsification) place our town among the oldest social and economic centres in Poland. Although the oldest known sources concerning the Nasielsk parish date back to the mid-14th century, historians assume it already existed in the 11th century. The construction of the first brick church, that served the faithful for over 450 years, began in 1445. In the years 1899-1909, a beautiful neo-Gothic church designed by Józef Dziekoński was built in its place. Today it is considered one of the most important monuments of the town. In a document from 1230, Nasielsk appears as the capital of a castellany; other documents: from 1254 and 1257 confirm that a part of the ducal estate of Nasielsk was given to the Czerwińsk abbey. A critical date in the history of the town is 1386, when Janusz I, the Duke of Masovia, gave Nasielsk to the knight Jakusz from Radzanów, thus granting him the so-called Chełmno Law. The town remained in private hands until Tsar Alexander II abolished the 'dominium' proprietary rights in 1866, which – together with the construction of

Baszta ok. roku 1940 fot. Fritz Krauskopf / Tower, about 1940, photo by Fritz Krauskopf

Ulica Kościuszki ok. roku 1940 fot. Fritz Krauskopf / Kościuszki Street, about 1940, photo by Fritz Krauskopf

Kościół w Nasielsku ok. roku 1950 / Church in Nasielsk, about 1950

Północna pierzeja rynku. Synagoga w czasie II wojny światowej / The northern frontage of the market. The synagogue during World War II.

nadwiślańskich pozytywnie wpłynęło na jego rozwój. W końcu XIX w. po kilku wielkich pożarach sporządzono nowy plan zabudowy centrum miasta, zastępując zgłiszczą drewnianych domów zwartą zabudową murowaną. Po odzyskaniu niepodległości, w okresie międzywojennym, samorząd miejski doprowadził do budowy nowego gmachu szkolnego, elektrowni, rzeźni i hal targowych. Urządzono targowicę, ogród miejski oraz skwer, wybrukowano rynek i wiele ulic. Właśnie z tego okresu pochodzi tzw. Baszta – dzisiejszy symbol miasta.

Istotną rolę w dziejach miasta odegrała społeczność żydowska, która przez kilkaset lat skupiała w swych rękach większą część handlu i rzemiosła. W XVIII w. funkcjonował w Nasielsku jeden z nielicznych na Mazowszu żydowskich cechów rzemieślniczych, a należąca do braci Filar mechaniczna fabryka guzików była przez wiele lat największym

the Vistula railway line – boosted its development. At the end of the 19th century, after several great fires, a new town centre development plan was drawn up, replacing the ruins of former wooden houses with a compact brick building pattern. After regaining independence, in the interwar period, the local government provided for the construction of a new school building, a power plant, a slaughterhouse, and market halls. A marketplace, a town garden and a square were arranged, and the market square as well as many streets were paved. It is from this period that the castle tower – today's symbol of the town – comes from.

An important role in the history of the town was played by the Jewish community which, for several hundred years, dealt with most of the local trade and crafts. In the 18th century, Nasielsk held one of the few Jewish craftsmen's guilds in Masovia, and for many years the

Inscenizacja Borkowo 1920 / Staging Borkowo 1920

Baszta ok. roku 1960 / Tower, about 1960

Żetony dominalne bite dla Józefa Koźmińskiego – właściciela nasielska w latach 1838-1845 / Demesne token coins minted for Józef Koźmiński, the owner of Nasielsk in the years 1838-1845

przedsiębiorstwem w mieście. Do dziś zachowały się szkice wybudowanej ok. 1650 r. drewnianej bożnicy, która uchodziła za jedną z najpiękniejszych tego typu budowli w Polsce. Około roku 1880 zastąpiono ją nowym imponującym gmachem murowanej synagogi, który został uszkodzony podczas II wojny światowej, a następnie rozebrany całkowicie w latach 50. Niestety z ponad 3 tys. nasielskich Żydów Holocaust przetrwało zaledwie kilkadziesiąt osób.

Toczące się na przestrzeni wieków wojny nie omijały ziemi nasielskiej. Już kilka miesięcy po wybuchu II wojny światowej powstała tu komórka Tajnej Armii Polskiej – konspiracyjnej organizacji antyhitlerowskiej. Ponadto na szczególną uwagę zasługuje bitwa nad Wkrą jako jedno z najważniejszych starć wojny polsko-bolszewickiej z 1920 r. Warto również wspomnieć o potyczce wojsk napoleońskich z armią rosyjską, którą stoczono 23 grudnia 1806 r. Przez Nasielsk przejeżdżał wówczas sam cesarz Francuzów Napoleon Bonaparte.

mechanical button factory owned by the Filar brothers was the largest enterprise in the town. The sketches of a wooden synagogue built around 1650 and placed among the most beautiful buildings of this type in Poland, have been preserved until today. Around 1880, the facility was replaced with a new impressive brick synagogue which was damaged during World War II and then completely demolished in the 1950s. Unfortunately, out of over 3 thousand Jews from Nasielsk only a few dozen people survived the Holocaust.

The wars waged over the centuries did not omit the Nasielsk land. Just a few months after the outbreak of World War II, a cell of the Secret Polish Army – a conspiratorial anti-Hitler organization – was established here. Moreover, the Battle of the Wkra River deserves special attention as one of the most important clashes of the Polish-Soviet War of 1920. It is also worth mentioning that the battle between the Napoleon's army and the Russian forces was fought in the area on December 23, 1806. The French Emperor Napoleon Bonaparte himself passed across Nasielsk at that time.

Turystyka Tourism

Gmina Nasielsk tworzy warunki do rozwoju kulturalnych zainteresowań mieszkańców. Od 1997 r. funkcjonuje **Nasielski Ośrodek Kultury**, który jest organizatorem licznych wystaw, spektakli teatralnych, koncertów, festynów i spotkań, promujących miejscową historię, tradycję i osiągnięcia kulturalne mieszkańców. Wychodząc naprzeciw potrzebom, ośrodek ciągle się rozwija i w swoim repertuarze ma szeroki wachlarz ofert – kino plenerowe, kino 3D, warsztaty plastyczne i rękodzielnicze, naukę gry na instrumentach. Nasielski Ośrodek Kultury organizuje także większe imprezy cykliczne takie jak: Dni Nasielska, Jarmark św. Wojciecha czy Dzień Dziecka. Ponadto wydaje lokalne pismo „Życie Nasielska”.

Przez Nasielsk przebiegają dwa oficjalne **szlaki PTTK**: niebieski – pieszy, wzdłuż Wkry, łączący Ciekryn z Pomiechówkiem oraz czarny – rowerowy, biegnący od Ciekryna przez Pieścirogi aż po wschodnią granicę gminy, gdzie łączy się ze szlakiem prowadzącym do Serocka. Nasielsk to gmina bogata w piękne krajobrazy i zabytki. Rozbudowana sieć lokalnych dróg umożliwia obranie na wycieczki rowerowe różnorodnych tras, z których każda ma coś unikatowego do zaoferowania: piękne, sielskie krajobrazy wsi; spokojną i urokliwą naturę z mnogością pomników przyrody; zabytkowe budynki będące świadkami wielu historii czy w końcu miejsca do rozrywki lub odpoczynku.

Nasielsk Commune creates conditions for the development of cultural interests of its residents. **The Nasielsk Cultural Centre** has been operating since 1997. It organizes numerous exhibitions, theatre performances, concerts, festivals and meetings, promoting local history, tradition and cultural achievements of the inhabitants. To meet the needs of the local population, the centre is constantly developing, and its repertoire abounds in offers, including an outdoor cinema, 3D cinema, art and handicraft workshops, and classes teaching to play musical instruments. The Nasielsk Cultural Centre also organises larger cyclic events, such as the Nasielsk Days, St. Adalbert's Fair, or Children's Day. Moreover, it publishes a local biweekly called *Życie Nasielska*.

Two official **Polish Tourist and Sightseeing Society routes** run across Nasielsk: a blue one for pedestrians, running along the Wkra River and connecting Ciekryn with Pomiechówek, and a black one for cyclists, running from Ciekryn through Pieścirogi to the eastern border of the commune, where it connects to the trail leading to Serock. Nasielsk Commune abounds in beautiful landscapes and monuments. An extensive network of local roads allows you to take a variety of trails for bike trips, each of which has something unique to offer: beautiful, idyllic countryside landscapes; tranquil, charming nature with a multitude of nature monuments; historic buildings that have witnessed numerous events, or entertainment and relax facilities.

Kino plenerowe /
Outdoor cinema

Czarny szlak rowerowy /
Black bicycle trail

Nasielski Rower Miejski /
Nasielsk Town Bicycles

Do podróży rowerowych na terenie gminy służyć może **Nasielski Rower Miejski**, z którego korzystanie jest bezpłatne przez pierwsze 30 minut, a każda kolejna kosztuje 5 groszy. Szczegółowe zasady korzystania z NRM oraz lokalizacje stacji z rowerami można sprawdzić na stronie www.nasielsk.bike.

W Nasielsku można zobaczyć wiele **zabytków**, takich jak kościół pw. św. Wojciecha w Nasielsku, budynek Biblioteki Miejskiej czy Basztę. Ponadto przy Szkole Podstawowej nr 1 znajduje się zabytkowy Dom Nauczyciela.

Na terenie Ciekosyna zlokalizowany jest XVI-wieczny kościół pw. św. Doroty. Podążając wzdłuż torów w kierunku Płońska można dojechać do starego niemieckiego kurhanu.

Gmina Nasielsk na swoim terenie posiada dobrze zachowane kompleksy dworskie w Kosewie, Lubominie, Lelewie oraz Chrcynnie. Wszystkie te parki są obecnie własnością prywatną.

Tych, którzy cenią sobie bliskość natury, zapraszamy nad Wkrę, która jest jedną z najczystszych rzek w Polsce. To w jej pobliżu utworzyła się **Dolina Wkry**, która swym zasięgiem obejmuje miejscowości: Ciekosyn, Borkowo, Dobra Wola, Lelewo, Zaborze. Walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz bliskość aglomeracji warszawskiej przyczyniły się do rekreacyjnego wykorzystania rejonu, którego znakiem rozpoznawczym zostały cieszące się coraz większą popularnością **spływy kajakowe**.

Miłośników mocnych wrażeń zapraszamy na oddalone o ok. 5 km lotnisko w Chrcynnie, gdzie od 1982 r. prężnie działa **Aeroklub Warszawski**. Odbywają się tam skoki spadochronowe, loty motolotnią

Zabytkowy kościół w Nasielsku /
Historic church in Nasielsk

You can go on a bicycle trip using **Nasielsk Town Bicycles** which are free of charge for the first 30 minutes. After that each minute costs PLN 0.05. Detailed rules of using the bikes and locations of bicycle stations can be found at www.nasielsk.bike.

In Nasielsk you can see numerous **monuments**, such as the Church of St. Adalbert in Nasielsk, the Municipal Library, or the Castle Tower. In addition, there is a historic Teacher's House by the Primary School No. 1.

In the area of Ciekosyn you can admire the 16th-century church of St. Dorothy. Driving along the railway tracks towards Płońsk, you can reach the old German kurgan.

On the territory of Nasielsk Commune there are also well-preserved manor complexes in Kosewo, Lubomin, Lelewo and Chrcynno. All these parks are now privately owned.

Those who appreciate nature should definitely see the Wkra – one of the cleanest rivers in Poland. It is in its vicinity that the **Wkra River Valley** was formed, covering the villages of Ciekosyn, Borkowo, Dobra Wola, Lelewo, and Zaborze. The natural and landscape values as well as the proximity of the Warsaw agglomeration contributed to the recreational use of the region, the hallmark of which are the increasingly popular **canoe trips**.

Fans of intense experiences should visit the airport in Chrcynno, located about 5 km away, where the **Warsaw Flying Club** has been dynamically operating since 1982. There are parachute jumps, motor

Zabytkowy kościół w Ciekosynie /
Historic church in Ciekosyn

i parolotnią, sporadycznie również loty szybowcem. Dla osób chcących przeżyć powietrzną przygodę, Aeroklub proponuje skoki tandemowe z wysokości 4000 m, a dla osób bardziej zaangażowanych szkolenia spadochronowe AFF z wysokości 4000 m. Na terenie lotniska znajdują się hangary dla prywatnych małych samolotów czy motolotni oraz odbywają się ćwiczenia pogotowia lotniczego, policji, służb specjalnych czy zawody modeli latających. Aeroklub dysponuje Certyfikatami AOC i AWC, czyli na przewóz pasażerów i usługi lotnicze, flotą samolotów Cessna 150, 152, 172, 208B, Piper Cub, AT-3 i szeroką gamą szybowców. Szkołą zarówno w zakresie spadochronów, jak i szybowców, a także samolotów i balonów.

W gminie Nasielsk, a dokładnie we wsi Ciekosyn znajduje się jedyny w swoim rodzaju **Szlak Kolorowych Drzew**, w skład którego wchodzi cztery unikalne drzewa-rzeźby: Drzewo Różowe, Drzewo Pomarańczowe, Drzewo Cytrynowe oraz Drzewo Turkusowe. Twórcami tego oryginalnego szlaku są Kinga i Mirosław Szczypek ze Stowarzyszenia Artystyczno-Społecznego SKAFANDER oraz Jarosław Urbański, artysta rzeźbiarz z Chojnic.

Lotnisko w Chrcynnie /
Airport in Chrcynno

hang-glider and paraglider flights, and occasionally also glider flights. For those who want an air adventure, the club offers tandem jumps from a height of 4000 m, and for those more engaged they have AFF parachute trainings from a height of 4000 m. On the airport grounds there are hangars for small private planes or motor hang-gliders, and exercises of air ambulance, police and special services as well as flying model competitions are held. The flying club holds AOC and AWC certificates for passenger transport and air services using a fleet of Cessna 150, 152, 172, 208B, Piper Cub, AT-3 planes, and a wide range of gliders. The club trains parachute jumpers as well as pilots of gliders, planes and balloons.

In Nasielsk Commune, or more precisely – in the village of Ciekosyn – there is a unique **Colourful Trees Trail** which includes four unique trees-sculptures: Pink Tree, Orange Tree, Lemon Tree and Turquoise Tree. The creators of this original route are Kinga and Mirosław Szczypek from the Social and Artistic Association SKAFANDER, and Jarosław Urbański, a sculptor from Chojnice.

Dolina Wkry / Wkra River Valley

Cytrynowe drzewo w Ciekusynie /
Lemon tree in Ciekusyn

Pomnik przyrody w Nasielsku /
Monument of nature in Nasielsk

Rzeźby nie tylko ożywiają wiejski krajobraz swoją formą i kolorem, ale też są nośnikami określonej energii przypisanej kolorom. Rozmieszczenie drzew umożliwia przyjemną wędrowkę, podczas której można podziwiać piękno wsi, delektować się świeżym powietrzem i korzystać z dobrodziejstw natury.

Wizytówką gminy stała się **wieś edukacyjna Konary**, na obszarze której od kilku lat funkcjonuje Centrum Akwaponiki, czyli system produkcji żywności łączący konwencjonalną akwakulturę (hodowlę wodnej fauny w zbiornikach) z hydroponiką (uprawa roślin w wodzie) w wytworzonym symbiotycznym środowisku. W 2018 r. Konary wygrały konkurs organizowany przez Komisję Europejską w Brukseli pt. „EUinmyRegion postcards”, którego celem było promowanie ciekawych projektów dofinansowanych ze środków unijnych. Dzięki temu na ręce Urzędu Miejskiego trafiło 300 pocztówek promujących wieś.

The sculptures not only brighten up the rural landscape with their form and colour, but are also carriers of specific energy attributed to colours. The layout of the trees creates a perfect scenery for a pleasant hike, during which you can admire the beauty of the village, enjoy the fresh air and use the riches of nature.

The showpiece of the commune is the **educational village of Konary** with its Aquaponics Centre that has been operating for several years now. It is a food production system combining conventional aquaculture (water fauna breeding in reservoirs) with hydroponics (cultivation of plants in water) in a symbiotic environment. In 2018 Konary won a competition organized by the European Commission in Brussels, entitled 'EUinmyRegion postcards', aimed at the promotion of interesting projects co-financed from EU funds. Due to this project, the Municipal Office obtained 300 postcards promoting the village.

Konary – wieś edukacyjna /
Educational village of Konary

Duży walor rekreacyjny gminy stanowią **lasy**. Przeważają bory mieszane i sosnowe, zaś doliny i podmokłe obniżenia porastają olsy i łągi, tworzące wraz z trwałymi użytkami zielonymi ciągi powiązań faunistycznych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Pomimo, iż stanowią one niewielki odsetek gminy, bo ok. 12%, grzybiarze i miłośnicy przyrody mogą znaleźć coś dla siebie. Ponadto okolice Nasielska zamieszkują liczne zwierzęta, m.in.: sarny, łosie, dziki, lisy, zające, borsuki, kuny, a z ptaków m.in.: bocian biały, dąbek, żuraw czy mysikrólik. W niektórych obszarach gminy można zaobserwować drapieżne gatunki ptaków, wśród których można wskazać myszołowa, jastrzębia, krogulca oraz kruka.

Około 21,5% obszaru gminy Nasielsk objęte jest prawnymi formami ochrony przyrody. Główną formą ochrony walorów przyrodniczych gminy Nasielsk są **obszary chronionego krajobrazu**. Znajdują się tu fragmenty trzech takich obszarów:

- **Nasielsko-Karniewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, o największej powierzchni (3 382 ha) na terenie gminy,**
- **Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, o powierzchni 876 ha na terenie gminy,**
- **Krysko-Jonieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, o powierzchni 159 ha na terenie gminy.**

Na terenie gminy znajduje się aż **11 pomników przyrody**. Największą ilość stanowią pomniki ożywione – klon, jesion wyniosły, dęby szypułkowe czy lipa w Ciekusynie, sosny i dęby w Konarach oraz Jesion w Lubominie. Ponadto występują tu głazy narzutowe w miejscowościach: Krogule (granitognejsz szary o obwodzie 600 cm i wysokości 70 cm), Nowa Wrona (granit średnioziarnisty, czerwony z żelaznym krzyżem o obwodzie 1 325 cm i wysokości 250 cm). Natomiast w miejscowości Ruszkowo – głaz narzutowy o obwodzie 1 080 cm, na którym zauważalne są rysy polodowcowe oraz umieszczony jest żelazny krzyż.

Gmina Nasielsk jest bogata krajobrazowo i przyrodniczo. Nieskażone powietrze i dostępność do zasobów przyrody wpływają na rozwój **agroturystyki**. Nie ma nic bardziej przyjemnego i relaksującego jak odpoczynek w kameralnym otoczeniu na łonie natury.

Forests are a great recreational value of the commune. Mixed and pine forests prevail, while valleys and wetlands are overgrown with alder and riparian alder forests that, together with permanent grasslands, form sequences of fauna connections of local and supra-local importance. Although they constitute a small percentage of the commune, i.e. about 12%, they are perfect sites for mushroom pickers and nature lovers. Moreover, the area around Nasielsk is inhabited by numerous animals, including roe deer, elk, wild boars, foxes, hares, badgers, martens, and such birds as white stork, hoopoe, crane or goldcrest. In some areas of the commune you can encounter predatory bird species like buzzard, hawk, sparrow hawk, and raven.

Approximately 21.5% of the Nasielsk Commune area is covered with forms of legal nature conservation. The main form of the protection of the local natural values are **protected landscape areas**. Three such areas lie partially in the commune:

- **Nasielsko-Karniewski (Nasielsk-Karniewo) Protected Landscape Area – of the vastest area (3,382 ha) in the commune,**
- **Nadwkrzański (Wkra) Protected Landscape Area, with an area of 876 ha in the commune,**
- **Krysko-Joniecki (Krysk-Joniec) Protected Landscape Area, with the area of 159 ha in the commune.**

There are **11 monuments of nature** in the commune, the most of which are living monuments: maple, common ash, pedunculate oaks, a lime tree in Ciekusyn, pines and oaks in Konary, and an ash in Lubomin. Moreover, there are glacial erratics in the villages of Krogule (grey granite gneiss with a circumference of 600 cm and height of 70 cm), Nowa Wrona (medium-grained granite, red with an iron cross, with a circumference of 1,325 cm and height of 250 cm). In Ruszkowo there is a glacial erratic with a circumference of 1,080 cm with visible postglacial cracks and an iron cross placed in it.

Nasielsk Commune can boast the abundance of landscape and natural values. Unpolluted air and availability of natural resources boost the development of **agritourism**. There is nothing more pleasant and relaxing than resting in a cosy corner in the bosom of nature.

Nasielska baza agroturystyczna wyrosła na rolnictwie – 82% powierzchni stanowią użytki rolne – które jest rolnictwem rodzinnym. Rozwój tej gałęzi turystyki pomaga chronić wiejski styl życia i kultywować tradycje wsi. W wielu gospodarstwach zachowane zostały tradycyjne sposoby produkcji wyrobów spożywczych – wędliny, oleje, nalewki, przetwory – które dostępne są na **miejskim rynku** przy ul. Tylnej, czynnym we wtorki, piątki i soboty. Na zainteresowanych czekają tam także ekologiczne warzywa, owoce czy nabiał. Ponadto we wtorki, piątki oraz niedziele na terenie targowicy przy ul. Lipowej odbywa się handel, gdzie można kupić ziarna zbóż, drób, warzywa i owoce.

Na terenie gminy funkcjonuje **9 kół łowieckich**: Wojskowe Koło Łowieckie nr 259, Wojskowe Koło Łowieckie nr 102 „SŁONKA”, Warszawskie Koło Łowieckie nr 248 „ORĘŻ”, Koło Łowieckie nr 260 „GŁUSZEC”, Koło Łowieckie nr 222 „DZIK”, Koło Łowieckie nr 58 „BRZEZINY”, Koło Łowieckie nr 6 „ZIELEŃ”, Wojskowe Koło Łowieckie nr 345 (nr 96) „Dzicy Jar”, Koło Łowieckie „ALBINOS”.

Członkowie kół łowieckich od wielu lat systematycznie zasiedlają teren dzierżawionego obwodu różnymi gatunkami zwierzyny łownej, w szczególności bażantem i kuropatwą – gatunkami kurowatych będącymi naturalnymi wrogami kleszczy. Koło Łowieckie „Głuszec” z Nasielska systematycznie współpracuje z Wydziałem Środowiska i Rozwoju Obszarów Wiejskich UM nad poprawą populacji zwierzyny drobnej na naszym terenie.

Malownicze tereny leśne – las w Paulinowie / Picturesque forest areas – the forest in Paulinowo

Koło łowieckie „Głuszec” / „Głuszec” Hunting Club

Nasielsk agritourism infrastructure has grown from agriculture – as 82% of the commune is agricultural land – which is based on family farming. The development of this branch of tourism helps to preserve the countryside lifestyle and cultivate rural traditions. Numerous local farms have kept traditional methods of food production (cold meats, oils, tinctures, preserves). Such products are available at the **municipal market** in Tylna Street, open on Tuesdays, Fridays and Saturdays. There are also organic vegetables, fruits and dairy products waiting for interested customers. In addition, on Tuesdays, Fridays and Sundays there is also a fair at the market square in Lipowa street, where you can buy grain, poultry, vegetables and fruits.

9 hunting clubs operate in the commune: Military Hunting Club No. 259, ‘SŁONKA’ Military Hunting Club No. 102, ‘ORĘŻ’ (Arms) Warsaw Hunting Club No. 248, ‘GŁUSZEC’ (Grouse) Hunting Club No. 260, ‘DZIK’ (Wild Boar) Hunting Club No. 222, ‘BRZEZINY’ (Birch Woods) Hunting Club No. 58, ‘ZIELEŃ’ (The Green) Hunting Club No. 6, ‘DZICZY JAR’ (Wild Gorge) Military Hunting Club No. 345 (No. 96), ‘ALBINOS’ (Albino) Hunting Club.

For many years now, members of the hunting clubs have been regularly settling the area of the leased district with various species of game, especially pheasant and partridge – as Phasianidae species are natural enemies of ticks. The ‘Głuszec’ Hunting Club from Nasielsk cooperates regularly with the Department of Environment and Rural Development of the Municipal Office in order to enlarge the population of small animals in our area.

Sport

Nasielsk ma patent na **Mistrzów Olimpijskich**. To właśnie na nasielskiej porodówce urodzili się Renata Mauer-Róžańska (strzelczyni) oraz Tomasz Majewski (kulomiot).

Największą grupą zrzeszającą sportowców w Nasielsku jest **MLKS Żbik** – klub z długą, ponad 55-letnią historią. Założony w 1964 roku reprezentował Nasielsk m.in. w dawnej IV lidze (odpowiednik obecnej III ligi) czy w 1/16 Pucharu Polski, gdzie odpadł z RKS Radomsko po wcześniejszym wyeliminowaniu Legii Warszawa II.

W jego barwach grali tacy zawodnicy jak m.in. Rowland Eresaba, Obi Godwill Uche, Przemysław Wysocki czy Daniel Gołębiewski. Z kolei obecnie trenerem bramkarzy jest były reprezentant Polski w Amp Futbolu – Jakub Jasiulewicz, który z kadrą zajął 4. miejsce na Mistrzostwach Świata.

Obecnie w klubie trenuje 10 piłkarskich grup wiekowych: drużyna seniorska, kobieca oraz młodzieżowcy. Ponadto barwy klubowe reprezentują również brydżowcy, a od niedawna Żbik może pochwalić się sekcją bokserską. Łącznie do klubu należy ponad 300 zawodników, a ich sportowe zmagania można śledzić w weekendy na boisku Stadionu Miejskiego przy ul. Dębowej 2 lub Orliku przy Szkole Podstawowej nr 2.

Nasielsk has a patent for **Olympic Champions**. It was in Nasielsk that Renata Mauer-Róžańska (a shooter) and Tomasz Majewski (a shot putter) were born.

The largest group of sportsmen in Nasielsk belong to **MLKS Żbik** – a club with over 55 years of history. Founded in 1964, it represented Nasielsk in the former 4th league (equivalent to the current 3rd league) or 1/16th of the Polish Cup, where it surrendered to RKS Radomsko after eliminating Legia Warsaw II first.

Its colours were worn by such players as Rowland Eresaba, Obi Godwill Uche, Przemysław Wysocki, or Daniel Gołębiewski. The current coach of goalkeepers is Jakub Jasiulewicz, a former representative of Poland in Amputee Football, who led the team to the 4th place at the World Cup. Currently, 10 football teams of various age groups train in the club: a team of seniors, a women’s team, and teams of young players. In addition, the club colours are also represented by bridge players, and since recently Żbik can boast a boxing section. The club has over 300 players in total, and their sporting performance can be followed at the weekends at the Municipal Stadium at 2 Dębowa Street, or Orlik Sports Fields at the Primary School No. 2.

Tomasz Majewski

Renata Mauer-Róžańska

MLKS ŻBIK Naselsk

W okresach wakacyjnych klub organizuje wiele atrakcji dla najmłodszych mieszkańców gminy: półkolonie, obozy piłkarskie czy turnieje FIFA. Poza promowaniem sportowego trybu życia Żbik angażuje się również w pomoc lokalnej społeczności poprzez organizowanie charytatywnych turniejów, loterii czy też zbiórek finansowych i rzeczowych dla potrzebujących pomocy. Wielokrotnie współpracował z WOŚP, a od niedawna mocno zaangażował się w akcję Szlachetna Paczka.

Początki **Naselsk Baszta Team** sięgają 2014 r., gdy małą grupę entuzjastów z gminy Naselsk połączyła pasja do kolarstwa. Od października 2017 r. „Baszta” działa oficjalnie jako stowarzyszenie, którego głównym celem jest propagowanie aktywnego wypoczynku poprzez krzewienie kultury fizycznej i krajoznawstwa wśród lokalnej społeczności. Obecnie do Naselsk Baszta Team należy kilkudziesięciu członków, w tym dzieci. W grupie uprawiają przeważnie bieganie i kolarstwo, choć mają także miłośników nordic walking czy ćwiczeń na siłowni oraz fitness. Poza cotygodniowymi wspólnymi treningami biegowymi w środowe wieczory, NBT wykazuje wiele różnych inicjatyw. W wakacje pod pieczę stowarzyszenia odbywają się „rowerowe piątki”, czyli krajoznawcze wycieczki rowerowe, które cieszą się niemałym powodzeniem i sympatią wśród mieszkańców Naselska oraz okolic. Cyklicznie organizują w chrcyńskim lesie imprezę sportową o charakterze rodzinno-piknikowym, która cieszy się dużą sympatią wśród miłośników biegania i nordic walking. Poza organizacją treningów i eventów o charakterze sportowo-turystycznym, przeprowadzają akcje sprzątania terenów gminnych, biegają zbierając pieniądze dla WOŚP oraz rozdają cukierki i uśmiechy podczas mikołajkowego biegu przez miasto.

During summer holidays, the club organizes numerous attractions for the youngest residents of the commune: one-day camps, football camps, and FIFA tournaments. In addition to promoting sporty lifestyle, Żbik is also involved in helping the local community by organizing charity tournaments, lotteries or financial and material collections for those in need. The club has cooperated with the Great Orchestra of Christmas Charity many times, and has recently become strongly involved in the Szlachetna Paczka (Noble Parcel) campaign.

The beginnings of the **Naselsk Baszta Team** date back to 2014, when a small group of enthusiasts from Naselsk Commune shared a passion for cycling. Since October 2017 Baszta has been operating officially as an association, the main goal of which is to encourage people to active leisure by promoting physical activity and sightseeing hobby among the local community. Currently, the Naselsk Baszta Team consists of several dozen members, including children. In the group, they usually practice running and cycling, and there are also Nordic Walking or gym and fitness enthusiasts. Apart from weekly joint running trainings held on Wednesday evenings, the NBT has numerous other initiatives of different kinds. During holidays, the association organises 'cycling Fridays', i.e. sightseeing bicycle trips that are very popular among and liked by the inhabitants of Naselsk and its vicinity. The team organises a family and picnic sports event in the Chrcynno forest, which is very popular among running and Nordic Walking fans. Apart from organizing training sessions as well as sporting and tourism events, the team conducts cleaning of the communal area, runs and collects money for the Great Orchestra of Christmas Charity, and hands out candies and smiles during the St. Nicholas Run across the town.

Stowarzyszenie Naselsk Baszta Team /
Naselsk Baszta Team Association

W Naselsku znajduje się **Hala Sportowa**, gdzie można wynająć boiska do gry w piłkę nożną, koszykówkę, siatkówkę czy piłkę ręczną. W gminie znajdują się **boiska piłkarskie** na Stadionie Miejskim oraz w Ciekusynie (boisko Wkry). Dodatkowo przy Szkole Podstawowej nr 2 zlokalizowane jest boisko Orlik, które zimą zamienia się w gminne **lodowisko**. Ponadto dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Sportu i Turystyki w Naselsku i Ciekusynie powstały **Otwarte Strefy Aktywności**, które są miejscem aktywności fizycznej dla dzieci, dorosłych oraz osób starszych.

Naselsk od zawsze związany jest z **wybitnymi sportowcami**. Warto podkreślić m.in. sukcesy naszych przedstawicieli w wyciskaniu sztangi: Dariusz Wdowiński, Krystian Lipiński, trójboju siłowego: Sylwia Kobrażyńska, tenisa stołowego: Iwona Żyła, Krzysztof i Marek Stamirowscy, Klaudia Szadkowska, kolarstwo MTB: Kamil Jankowski, boks: Piotr Osiński, lekkoatletyka: Sławomir Gašior, szachy: Włodzimierz Kwiatkowski.

Jednym z najbardziej rozpoznawanych nasielszczan jest Paweł Sokolnicki – **międzynarodowy sędzia** asystent piłki nożnej, należący do zespołu Szymona Marciniaka. W swojej karierze sędziował już spotkania Mistrzostw Europy, Mistrzostw Świata oraz finału Ligi Europy.

Paweł Sokolnicki wraz z zawodnikami UKS Sokół i UKS Polonez /
Paweł Sokolnicki with sportsmen from the UKS Sokół and UKS Polonez clubs

In Naselsk there is a **Sports and Entertainment Arena** where you can rent sports fields for playing football, basketball, volleyball or handball. In the commune there are **football pitches** at the Municipal Stadium and in Ciekusyn (the Wkra pitch). Moreover, by the Primary School No. 2 there is an Orlik sports field, which is transformed into a communal **ice rink** in winter. In addition, due to funding from the Ministry of Sport and Tourism, **Open Activity Zones** have been created in Naselsk and Ciekusyn. These are places for physical activities of children, adults and the elderly.

Naselsk has always been associated with **outstanding sportsmen**. It is worth noting that our representatives have been successful in, inter alia, barbell pressing (Dariusz Wdowiński, Krystian Lipiński), powerlifting (Sylwia Kobrażyńska), table tennis (Iwona Żyła, Krzysztof and Marek Stamirowski, Klaudia Szadkowska), MTB riding (Kamil Jankowski), boxing (Piotr Osiński), athletics (Sławomir Gašior), and chess (Włodzimierz Kwiatkowski).

One of the most recognized residents of Naselsk is Paweł Sokolnicki, an **international football assistant referee** and member of Szymon Marciniak's team. In his career, he has already referred matches at the UEFA European Football Championship, the World Cup and the finals of the UEFA Europa League.

Orlik w Naselsku / Orlik sports field in Naselsk

Bez wątpienia **gwiazdą światowego e-sportu** jest Jarosław „Pasha” Jarząbkowski, pseud. pashaBiceps, gracz e-sportowy w grach serii *Counter-Strike*. To dzięki m.in. jego staraniom Nasielsk zyskał „Podwórko Nivea”. PashaBiceps jest najbardziej popularnym polskim streamerem, a swoją sławę zdobył dzięki wybitnym zagranicom na międzynarodowych turniejach oraz promowaniu połączenia e-sportu z aktywnym trybem życia.

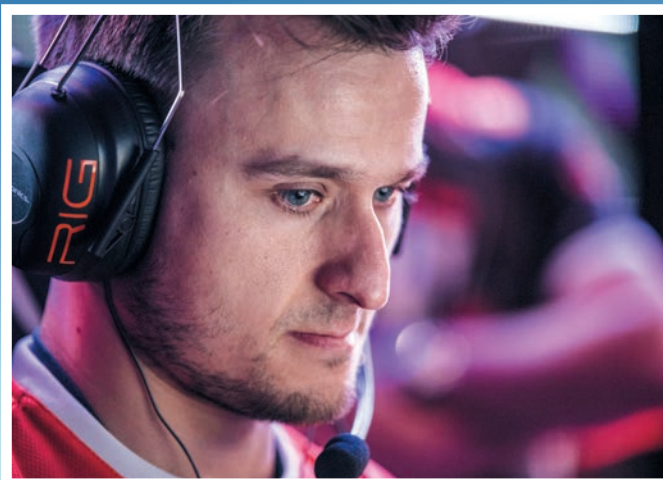
Na uwagę zasługuje Aleksandra Jordan. To **utyłowana tancerka** tańca towarzyskiego, która doskonale czuje się w formatach telewizyjnych. Przez dziewięć lat występowała w brytyjskim programie *Strictly Come Dancing*. W Polsce oceniała uczestników „Tańca z gwiazdami”.

Wybitnym sportowcem jest Iwona Żyła, która od urodzenia jest osobą niesłyszącą, a tenis stołowy uprawia od 10 roku życia, startując w zawodach z pełnosprawnymi. Od 1996 roku reprezentuje Polskę na arenie międzynarodowej i zdobywa medale w Mistrzostwach Polski i Europy. Reprezentowała Polskę na Mistrzostwach Europy, Mistrzostwach Świata i Igrzyskach Olimpijskich. Obecnie przygotowuje się jako **reprezentantka kraju** do Mistrzostw Świata, które odbędą w 2020 roku w Austrii.

The undoubted **star of the World e-Sports Games** is Jarosław ‘Pasha’ Jarząbkowski, aka pashaBiceps, an e-Sports player in the Counter-Strike game series. It was with his efforts that Nasielsk was provided with the Nivea Playground. PashaBiceps is the most popular Polish streamer, and he owes his fame to the outstanding performances at international tournaments as well as promoting the combination of e-sport with an active lifestyle.

Aleksandra Jordan also deserves special attention. She is a **titled ballroom dancer** who feels very well in television formats. For nine years she performed in the British programme ‘Strictly Come Dancing’. In Poland she assessed the contestants of ‘Dancing with the Stars’.

An outstanding athlete is Iwona Żyła who was born deaf, and has been practicing table tennis since she was 10, competing in tournaments with healthy people. Since 1996, she has represented Poland in the international arena and won medals at the Polish and European Championships. She represented Poland at European Championships, World Championships and the Olympic Games. Currently she is preparing to **represent the country** at the World Championships to be held in Austria in 2020.

Jarosław „Pasha” Jarząbkowski

Iwona Żyła

Jako jedni z nielicznych posiadamy 2 stoły do nietypowej, rozwijającej się dyscypliny **Teqball**, bazującej na piłce nożnej, przeznaczonej zarówno dla zawodowych sportowców, jak i dla amatorów. Teqball to wielofunkcyjne stoły do gry w 5 sportów (teqball, qatch, teqvoly, teqpong, teqis) w jednym miejscu.

Od 2019 roku w rozgrywkach piłki nożnej gminę Nasielsk reprezentuje również **KS Wkra Ciekryn**, występująca w rozgrywkach B-klasy.

W gminie obecnych jest również dużo **uczniowskich i młodzieżowych klubów sportowych**, promujących aktywność fizyczną wśród najmłodszych mieszkańców: MKS (młodzieżowy klub sportowy) – tenis stołowy, UKS Junior Ciekryn, UKS Sokół, UKS Polonez, MKS Victoria i UKS OLIMPIONIK Budy Siennickie.

Na uwagę zasługuje również **kulturystryka i dyscypliny siłowe**, czego potwierdzeniem jest działanie dwóch klubów: KS Spartakus oraz MKS Power2005.

As one of the few, we have 2 tables for the unusual, developing sports discipline called **Teqball**, which is based on football and intended for both professional and amateur players. Teqball requires a multifunctional table for playing 5 sports (teqball, qatch, teqvoly, teqpong, teqis) in one place.

Since 2019, Nasielsk Commune has also been represented in football matches by **KS Wkra Ciekryn** sports club that plays in the B-class league.

In the commune there are also numerous **student and youth sports clubs** promoting physical activity among the youngest residents: MKS (youth sports club) – table tennis, UKS (students’ sports club) Junior Ciekryn, UKS Sokół, UKS Polonez, MKS Victoria, and UKS OLIMPIONIK Budy Siennickie.

Bodybuilding and strength disciplines are also practiced here, as confirmed by the existence of two clubs: KS Spartacus and MKS Power2005.

Ludzie People

Według przekazów oraz zapisów w różnych źródłach, **chór parafialny** w Nasielsku istniał już w 1926 roku w ramach Towarzystwa Śpiewaczego „Lira” im. ks. Eugeniusza Gruberskiego. Chór w roku 1934 liczył 46 członków (12 sopranów, 8 altów, 10 tenorów i 16 basów). Założycielem chóru był Pan Franciszek Bulak – ówczesny organista parafii. Dynamiczny rozwój chóru nastąpił od 1930 r. po objęciu posady organisty przez Pana Jana Bieńka, który miał już za sobą pracę na Jasnej Górze i w Czerwińsku pod okiem muzykologa i kompozytora ks. Eugeniusza Gruberskiego. W 1945 r. funkcję organisty tutejszej parafii objął Pan Eugeniusz Wilamski. Wiele czasu i serca poświęcał chórowi nasielskiemu, który prowadził przez 52 lata. W Wielką Sobotę roku 1997 zaszczytną funkcję organisty i jednocześnie dyrygenta chóru zaczęła pełnić Pani Joanna Ostaszewska. Obecnie chór „Lira” liczy 39 osób i jest chórem czterogłosowym. Celem jego działania jest pogłębianie i ożywianie życia religijnego parafii pod kątem muzyki, śpiewu kościelnego. Podejmuje posługę poprzez śpiew liturgiczny w czasie mszy świętych i nabożeństw. Szczególnym czasem, do którego przygotowuje się chór, jest liturgia Triduum Paschalnego.

According to accounts and records from various sources, a **parish choir** in Nasielsk already existed in 1926 as part of the Fr Eugeniusz Gruberski ‘Lira’ (Lyre) Singing Society. In 1934 the choir consisted of 46 members (12 sopranos, 8 altos, 10 tenors and 16 basses). The founder of the choir was Franciszek Bulak – the then organist of the parish. The dynamic development of the choir began in 1930 after the position of an organist was filled by Jan Bienieki who had already worked in Jasna Góra and Czerwińsk under the supervision of Fr Eugeniusz Gruberski, a musicologist and composer. In 1945, Eugeniusz Wilamski became the organist of the local parish. He devoted much time and effort to the Nasielsk choir which he conducted for 52 years. On Holy Saturday of 1997, Joanna Ostaszewska began to perform the honourable function of an organist and at the same time conductor of the choir. Currently the ‘Lira’ choir has 39 members and is a four-voice choir. Its aim is to deepen and enliven the religious life of the parish in terms of music and church singing. It offers religious performances in the form of liturgical singing during masses and services. A special time for which the choir prepares is the liturgy of the Easter Triduum.

Joanna Ostaszewska wraz z parafialnym chórem „Lira” /
Joanna Ostaszewska with the ‘Lira’ parish choir

Chór organizuje również wspólne kołędowanie w wigilię Bożego Narodzenia, wykonuje w Niedzielę Palmową Mękę Pańską wg św. Mateusza, natomiast w Wielki Piątek Mękę Pańską wg św. Jana. W repertuarze chóru „Lira” są również utwory muzyki klasycznej (M. Gomułka, J.S. Bacha, W.A. Mozarta, G.F. Haendla, A. Brucknera). Z większych osiągnięć chóru w ostatnim czasie warto wymienić:

- II miejsce w kategorii chóry w XXII finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Serocku 6 maja 2011 r.
- I miejsce w kategorii chóry w XXIII finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Pułtusk 10 maja 2014 r.
- I miejsce w kategorii chóry w XXIV finale Sacrosongu Diecezji Płockiej w Gostyninie 6 maja 2017 r.

Członkowie chóru kilkakrotnie byli laureatami Przeglądów Piosenki Religijnej „Cecyliada” Chór „Lira” brał udział w liturgii mszy świętej rozpoczynającej peregrynację Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej w diecezji płockiej. W listopadzie 2016 r. chór śpiewał w czasie mszy świętej transmitowanej przez TVP1 w Kaplicy Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach. Chór „Lira” wraz z Proboszczem Parafii św. Wojciecha w Nasielsku są organizatorami koncertów w ramach Odpustu parafialnego i święta patrona miasta Nasielska – świętego Wojciecha.

The choir also organizes carol singing on Christmas Eve, performs the Passion of Christ according to Matthew on Palm Sunday, and the Passion of Christ according to John on Good Friday. The repertoire of the ‘Lira’ choir also includes works of classical music (M. Gomułka, J. S. Bach, W. A. Mozart, G. F. Handel, A. Bruckner). It is worth mentioning the choir’s greatest achievements in the recent years, including:

- 2nd place in the choir category at the 22nd finale of the Płock Diocese Sacro-song in Serock on May 6, 2011;
- 1st place in the choir category at the 23rd finale of the Płock Diocese Sacro-song in Pułtusk on May 10, 2014;
- 1st place in the choir category at the 24th finale of the Płock Diocese Sacro-song in Gostynin on May 6, 2017.

Members of the choir have won several ‘Cecyliada’ Religious Song Reviews. The ‘Lira’ choir performed at the Holy Mass beginning the pilgrimage of the painting of Our Lady of Częstochowa in the Diocese of Płock. In November 2016, the choir sang during a mass broadcast by TVP1 in the Sanctuary of the Divine Mercy in Łagiewniki. The ‘Lira’ choir and the parish priest of St. Adalbert Parish in Nasielsk are the organisers of concerts at the parish fair and the day of St. Adalbert, the patron saint of Nasielsk.

Joanna Ostaszewska wraz z parafialnym chórem „Lira” /
Joanna Ostaszewska with the ‘Lira’ parish choir

Nasielska Orkiestra Dęta /
The Nasielsk Brass Band

Nasielska Orkiestra Dęta powstała w naszym mieście w 1946 roku z inicjatywy Stefana Jaworskiego. Opiekę nad zespołem objął ówczesny „cech szewców”. W marcu 1965 r. orkiestra trafiła pod skrzydła nasielskiej Ochotniczej Straży Pożarnej. Odnosiła sukcesy na wielu przeglądach i konkursach. Jej występy zawsze były ważnym wydarzeniem podczas lokalnych imprez. Od 2011 roku orkiestra działa pod egidą Nasielskiego Ośrodka Kultury. Początkowo prowadzeniem zajęć z młodzieżą zajmowali się muzycy, mieszkańcy naszego miasta: Czesław i Daniel Włodarscy, natomiast od 2012 roku orkiestrą kieruje Joanna Ostaszewska. Dzięki współpracy Nasielskiego Ośrodka Kultury z parafią św. Wojciecha regularne próby, a także zajęcia muzyczne liczącej ok. 30 osób orkiestry, odbywają się w sali parafialnej.

W 2017 roku NOK pozyskała dofinansowanie z Lokalnej Grupy Działania „Zielone Mosty Narwi” na umundurowanie dla członków orkiestry. Od tego czasu nasz zespół występuje na wszystkich uroczystościach i koncertach w strojach reprezentacyjnych.

The Nasielsk Brass Band was established in our town in 1946 on the initiative of Stefan Jaworski. The band was managed by the then ‘shoemaker guild’. In March 1965, the band was transferred to the Voluntary Fire Department in Nasielsk. It was successful at numerous brass band reviews and competitions. Its performances have always been an important element of local events. Since 2011, the band has been operating under the aegis of the Nasielsk Cultural Centre. Initially, the young band was conducted by musicians and residents of our town: Czesław and Daniel Włodarski, and since 2012 it has been led by Joanna Ostaszewska. Due to the cooperation of the Nasielsk Cultural Centre with the parish of St. Adalbert, regular rehearsals and music classes for the band consisting of about 30 people are held in the parish hall.

In 2017, the Nasielsk Cultural Centre received funding from the Zielone Mosty Narwi (Green Bridges of the Narew River) Local Action Group for uniforms for the band members. Since then, the band has performed at all ceremonies and concerts in representative outfits.

Nasielsk to gmina z potencjałem do rozwoju organizacji pozarządowych. Na swoim terenie skupia ciekawych ludzi, którzy wspólnie tworzą szereg organizacji pozarządowych. Zaliczamy do nich m.in.: **Stowarzyszenie Artystyczno-Społeczne SKAFANDER** z Cieksyna. Stowarzyszenie istniejące od 2011 r. skupia artystów, animatorów kultury i społeczników mieszkających w Cieksynie i okolicy. Jego misją jest pobudzenie do twórczej aktywności mieszkańców Cieksyna i okolic, bez względu na wiek, zainteresowania czy posiadane talenty. SKAFANDER działa na rzecz uatrakcyjnienia otaczającej nas rzeczywistości, naszego wspólnego dobra. Dzięki Stowarzyszeniu i zaangażowaniu mieszkańców we wsi Cieksyn zrobiło się kolorowo. Powstał Szlak Kolorowych Drzew, witacz informujący o atrakcjach Cieksyna. W tej malowniczej miejscowości odbywa się wiele imprez kulturalno-rozrywkowych, m.in.: Festiwal Muzyki Wielopokoleniowej „Pępek”, spotkania i koncerty Wigilijne, Piknik rodzinny „Baloniada”, Złot Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian. Z inicjatywy Skafandra powstało też logo wsi „Kocham CIEksyn”. Dla Stowarzyszenia bardzo ważne są działania proekologiczne. W ramach projektu „Strażnik Cieksasu” organizuje cyklicznie akcje sprzątania wsi. Dzięki Stowarzyszeniu powstała Wiejska Scena Kulturalna – miejsce integracji społecznej ze stałą ofertą edukacyjną i artystyczną w postaci zajęć i warsztatów umożliwiających poszerzenie horyzontów i odkrywanie swoich pasji i talentów. Oprócz tego działa Wiejska Spec Kapela – wielopokoleniowy amatorski zespół muzyczno-wokalny, który reprezentuje gminę Nasielsk w wydarzeniach kulturalnych na Mazowszu.

Wiejska Spec Kapela z Cieksyna /
Village Pro Band from Cieksyn

Nasielsk is a commune with a great potential for the development of non-governmental organizations. In its area it gathers interesting people who act together in a number of non-governmental organizations, including the **SKAFANDER Artistic and Social Association** from Cieksyn.

The association, operating since 2011, brings together artists, cultural managers and social activists living in Cieksyn or its vicinity. Its mission is to stimulate the creative activity of the residents of Cieksyn and its surroundings, regardless of their age, interests or talents. SKAFANDER aims at making the local reality more attractive for the common good. Due to the efforts of the association and the involvement of the Cieksyn village residents, the area has become colourful. The Trail of Colourful Trees as well as a welcome sign informing about the attractions of Cieksyn were created. This picturesque village hosts numerous cultural and entertainment events, including the ‘Pępek’ (Bellybutton) Festival of Multi-Generational Music, Christmas Eve meetings and concerts, ‘Baloniada’ (Ballooning) Family Picnic, and rallies of the Polish Movement of Friends of American Indians. On the initiative of SKAFANDER, the logo of the village ‘Kocham CIEksyn’ (I Love CIEksyn) was also created. Pro-ecological activities are very important for the association. Within the framework of the project ‘Cieksas Ranger’, it organizes periodical village cleaning actions. The association also contributed to the formation of the Village Cultural Stage, a place of social integration, with a permanent educational and artistic offer in the form of classes and workshops enabling the broadening of the mind and discovering

Koło Gospodyń Wiejskich z Ruskowa /
Country Housewives’ Club from Ruskowo

Akcja sprzątania lasów zorganizowana przez Stowarzyszenie Aktywne i Czysty Nasielsk /
Forest cleaning organized by the Active and Clean Nasielsk Association

Na terenie gminy Nasielsk działa **Fundacja „Bądźmy Razem”** na czele z Prezesem – Panią Teresą Skrzynecką. Celem Fundacji „Bądźmy Razem” jest podejmowanie inicjatyw i działań dla zapewnienia rozwoju psychofizycznego i zdrowia osób niepełnosprawnych, ich aktywizacja zawodowej i przystosowania do samodzielnego życia w społeczeństwie. Jest to także zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, a także edukacja i aktywizacja osób starszych oraz objęcie pomocą dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i ubogich.

Od października 2013 roku na terenie Gminy Nasielsk zaczął działać powołany przez Fundację „Bądźmy Razem” **Nasielski Uniwersytet Trzeciego Wieku** (NUTW). Przez pierwsze dwa lata NUTW był Filią Legionowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Pomysłodawczyni NUTW – Pani Teresa Skrzynecka stara się umilić czas seniorom organizując szereg wycieczek i spotkań, jak np.: wykłady z różnych dziedzin życia, wyjazdy na baseny termalne, wyjazdy do teatrów, muzeum, wycieczki krajoznawcze. Słuchacze NUTW z wielką przyjemnością wspólnie organizują także spotkania integracyjne jak Wigilia, Wielkanoc, zabawy karnawałowe, Sylwester, Andrzejki, Dzień Kobiet oraz inauguracja i zakończenie roku akademickiego.

Nieodłączną częścią tej społeczności są także cieszące się dużym zainteresowaniem spotkania sportowe „Majówka Sportowo-Rekreacyjna dla Seniorów”, w której uczestniczą Seniorzy z Legionowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Serockiej Akademii Seniora, Klubu Senior+ przy MOPS w Nasielsku oraz słuchacze NUTW.

one’s passions and talents. There is also Wiejska Spec Kapela (Village Pro Band) – a multi-generational amateur musical ensemble that represents Nasielsk Commune at cultural events in the Masovia region.

In Nasielsk Commune there is the **‘Bądźmy Razem’ (Let’s Be Together) Foundation** managed by Teresa Skrzynecka – its president. The objective of the foundation is to undertake initiatives and actions aimed at taking care of the psychophysical development and health of people with disabilities, their professional activation and adaptation to unassisted living in the society. The foundation also strives to prevent social exclusion of people with disabilities, educate and activate the elderly, and support children from dysfunctional and poor families.

In October 2013, the **Nasielsk University of the Third Age** (NUTW), established by the ‘Bądźmy Razem’ Foundation, started operating in Nasielsk Commune. For its first two years, the NUTW was a branch of the Legionowo University of the Third Age. The originator of NUTW, Teresa Skrzynecka, tries to make the time spent at the university by the elderly more pleasant by organizing a number of trips and meetings, such as lectures devoted to various areas of life, trips to thermal pools, theatres, museums, and sightseeing tours. Students of the NUTW are also eager to organise integration meetings e.g. on the occasion of Christmas Eve, Easter, carnival, New Year’s Eve, St. Andrew’s Day, or Women’s Day as well as the inauguration and end of the academic year.

An inseparable part of this community is also a very popular series of sports meetings called ‘Sports and Recreation May Weekend for Seniors’, participated by the elderly from the Legionowo University of the Third Age, Serock Academy of Seniors, Senior+ Club at the MOPS (Municipal Social Welfare Centre) in Nasielsk, and students of the NUTW.

NUTW podczas Majówki Seniora / NUTW during May Weekend for Seniors

Nasielski Rajd Motocyklowy / Nasielsk Motorcycle Rally

Ponadto **organizacjami pozarządowymi** godnymi uwagi są: Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zwierząt, Stowarzyszenie „Aktywny i Czysty Nasielsk”, Stowarzyszenie Vox Musicorum, Nasielskie Towarzystwo Kultury, Stowarzyszenie „Koło Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym Ruchowo”, Stowarzyszenie Dolina Wkry. Wyróżniamy się również dużą aktywnością na terenach wiejskich. Koła Gospodyń Wiejskich powstałe np. w Ruszkowie, Borkowie lub Mazewie Dworskim „A” skutecznie łączą tradycję z nowoczesnością integrując kolejne pokolenia mieszkańców wsi.

Nasielski Rajd Motocyklowy to stowarzyszenie łączące miłośników jednośladów i turystyki z historią w tle. Grupa ma na swym koncie wiele krajowych i zagranicznych wypraw, m.in. do Moskwy, Katynia, Petersburga czy Miednoje. Odwiedzili wiele ciekawych miejsc, często związanych z historią naszego miasta lub losami jego mieszkańców.

In addition, there are **noteworthy local NGOs**: Association for the Protection of Animals, Active and Clean Nasielsk Association, Vox Musicorum Association, Nasielsk Cultural Society, Aid Society for Children with Physical Disabilities, and the Wkra River Valley Association. We are also distinguished by much activity in rural areas. Country Housewives' Clubs established e.g. in Ruszkowo, Borkowo and Mazewo Dworskie 'A' effectively combine tradition with modernity, integrating next generations of the local residents.

Nasielski Rajd Motocyklowy (Nasielsk Motorcycle Rally) is an association gathering the fans of motorcycles and tourism, also keen on history. The group has organised numerous domestic and foreign expeditions, e.g. to Moscow, Katyn, St. Petersburg and Miednoje. They visited a number of interesting places, often connected with the history of our town or the fate of its inhabitants.

1 Nasielska Drużyna Harcerzy „Błękitna Armia” / 1st Nasielsk Scout Team 'Blue Army'

W ramach programu „Katyń... ocalić od zapomnienia” posadzili kilka dębów pamięci. Od kilku lat reprezentują mieszkańców Gminy Nasielsk podczas obchodów rocznicy ostatniej bitwy operacji Ostra Brama w podwileńskich Krawczunach, gdzie poległ wychowany w Nasielsku legendarny dowódca 1. Wileńskiej Brygady Armii Krajowej kpt. Czesław Grombaczewski.

Gminę Nasielsk dumnie reprezentują również **środowiska harcerskie**. Nasielskie Środowisko ZHR powstało 12 lat temu dzięki ks. phm. Tadeuszowi Jabłońskiemu, który założył drużynę harcerzy oraz phm. Ewie Kamińskiej – pierwszej drużynowej 1 NDH Pratum i hufcowej PHH Horyzonty. W chwili obecnej środowisko liczy ok. 100 osób. Angażują się w akcje charytatywne, z których jedną z ważniejszych jest Akcja Paczka – Pomoc Rodakom na Wschodzie. Zbieramy dary, które zostają przekazane Polakom na Ukrainie.

▪ 1 Nasielska Drużyna Harcerzy „Błękitna Armia” powołana do istnienia 19.05.2018 r. Na czele drużyny stoi ćw. Daniel Królak. Obecnie w drużynie działają sprawnie cztery zastępy, a sama jednostka liczy 26 osób o różnych osobowościach. Charakterystycznymi elementami drużyny są błękitno-czarne polary i duże drewniane błękitne pierścienie. Jej mottem są słowa: „My nie odpuszczamy”. Nasielscy harcerze poprzez swoją służbę realizują punkty prawa harcerskiego, takie jak: „Harcerz służy Bogu i Polsce i sumiennie spełnia swoje obowiązki”, „Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać”, „Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim”.

As part of the programme 'Katyn... Save From Oblivion', they planted several oaks commemorating the victims of the Katyn massacre. For several years now, they have been representing Nasielsk Commune during the annual celebrations of the last battle of Operation Ostra Brama in Krawczuny near Vilnius, where the legendary commander of the 1st Vilnius Brigade of the Home Army, Captain Czesław Grombaczewski brought up in Nasielsk, died.

Nasielsk Commune is also proudly represented by the **scouts**. The Nasielsk circle of ZHR (Scouting Association of the Republic of Poland) was created 12 years ago due to efforts of Rev. sub-scoutmaster Tadeusz Jabłoński who founded a team of scouts, and sub-scoutmaster Ewa Kamińska – the first team manager of 1st NDH (Independent Scouting Team) 'Pratum' and troop manager of PHH 'Horyzonty'. At present, the scouting circle consists of about 100 people. They engage in charity actions, one of the most important of which is the Action 'Paczka' (Gift) – Aid to the Poles in the East. They collect gifts that are then given to Poles in Ukraine.

▪ 1st Nasielsk Scout Team 'Blue Army', established on May 19, 2018. The team is led by Fourth Daniel Królak. Currently, four patrols operate efficiently within the team, which itself includes 26 people of different personalities. Unique outfit elements of the team are: blue and black fleeces and large wooden blue rings. Its motto is: 'We don't give up'.

- W szeregach 1 Nasielskiej Drużyny Harcerek „Pratum” im. Antoniny Tomaszewskiej działają obecnie 54 harcerki, na których czele stoi p.wd. Paulina Pawłowska węd. Drużyna działa zgodnie z regulaminem systemem zastępowym w Mazowieckiej Chorągwi Harcerek. W lutym 2019 r. 1 NDH Pratum zdobyła zaszczytne miano Drużyny Niepodległej.
- 1 Nasielska Gromada Zuchenek „Mieszkańcy Zaczarowanej Łąki” została powołana przez p.wd. Katarzynę Zarembę w dniu 14 września 2011 r. Obecnie sam. Natalia Rakowska pełni obowiązki drużynowej gromady. Zuchenki spotykają się na zbiórkach w Szkole Podstawowej Nr 1 i pracują Systemem Tęczy. Gromada posiada swoją obrzędowość, z której zuchenki dowiadują się, dlaczego powstała i nosi akurat taką nazwę oraz co jest głównym zadaniem gromady. W zbiórkach uczestniczy zazwyczaj 25 zuchenek.

Niezmiernie ważnym akcentem nasielskiego społeczeństwa jest **Klub Honorowych Dawców Krwi „Kropelka”**, w ramach którego 40 członków cyklicznie oddaje krew, a także prowadzi działania integrujące honorowych dawców krwi w strukturach Klubu, organizując spotkania, ogniska, wycieczki. Przy współpracy z Parafią św. Wojciecha w Nasielsku oraz Burmistrzem Nasielska honorowi dawcy krwi organizują akcje poboru krwi średnio co 6 miesięcy. Na uwagę zasługuje fakt, iż w 2018 roku Klub świętował swoją 25. rocznicę powstania.

Na terenie Gminy Nasielsk działa 7 jednostek **Ochotniczej Straży Pożarnej** (łącznie ok. 200 członków) zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Są to: OSP Nasielsk, OSP Psucin, OSP Ciekosyn,

Through their service, Nasielsk scouts realize the regulations of the scout law, such as: ‘Scouts serve God and Poland, and conscientiously fulfil their duties’, ‘A scout loves nature and strives to get to know it better’, or ‘A scout is useful and helps others’.

▪ In the ranks of 1st Nasielsk Female Scouting Team ‘Pratum’, named after Antonina Tomaszewska, there are currently 54 scouts led by Guide Paulina Pawłowska. The team operates in accordance with the regulations of the patrol system in Masovia Scout Flag. In February 2019, 1st NDH ‘Pratum’ won the honourable title of an Independent Team.

▪ 1st Nasielsk Female Scout Group ‘Residents of the Enchanted Meadow’ was appointed by sub-scoutmaster Katarzyna Zaremba on September 14, 2011. Currently, the team manager is Fourth Natalia Rakowska. The girl scouts attend scout meetings at the Primary School No. 1 and work according to the Rainbow System. The group has its own rituals from which the girl scouts learn why their unit was created, why it bears such a name, and what is the main objective of the group. There are usually 25 girl scouts participating in meetings.

An extremely important element of our society is the **‘Droplet’ Honorary Blood Donors Club**, 40 members of which donate blood regularly and organise activities integrating honorary blood donors within the structures of the Club in the form of meetings, bonfires and trips. In cooperation with St. Adalbert Parish in Nasielsk and the Mayor of Nasielsk, the honorary blood donors organise blood collection campaigns every 6 months. It is worth noting that in 2018 the Club celebrated the 25th anniversary of its establishment.

In Nasielsk Commune there are 7 Voluntary **Fire Brigade units** (about 200 members in total) registered in the National Court Register.

Akcja poboru krwi zorganizowana przez HDK „Kropelka” / Blood collection event organised by the ‘Kropelka’ (Droplet) Honorary Blood Donors

OSP z terenu Gminy Nasielsk / Voluntary Fire Brigade from Nasielsk Commune

OSP Jaskółtowo, OSP Nuna, OSP Jackowo, OSP Krzyczki. Z wyżej wymienionych 3 jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego – OSP Nasielsk, OSP Ciekosyn i OSP Psucin. Zarząd nad działalnością jednostek OSP na terenie miasta i gminy Nasielsk sprawuje Oddział Miejsko-Gminny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Nasielsku.

These are: OSP Nasielsk, OSP Psucin, OSP Ciekosyn, OSP Jaskółtowo, OSP Nuna, OSP Jackowo, and OSP Krzyczki. Out of the aforementioned, 3 units belong to the National Firefighting and Rescue System: OSP Nasielsk, OSP Ciekosyn, and OSP Psucin. The Municipal and Communal Branch of the Association of the Voluntary Fire Brigades of the Republic of Poland in Nasielsk is responsible for the management of the firefighting brigades in the town and commune of Nasielsk.

NKS
NKS

W 2017 roku korzystając z dofinansowania w ramach Rządowego Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015–2020, Edycja 2017 w Gminie Nasielsk utworzono **Klub Senior+**. Klub ten znajduje się w Nasielsku przy ulicy Warszawskiej 52. Placówka pod nadzorem Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej – Pani Moniki Nojbert czynna jest przez pięć dni w tygodniu w godzinach od 8:00 do 16:00. Zajęcia realizowane w klubie wynikają z potrzeb zgłaszanych przez uczestników. Są to zajęcia słowno-muzyczno-taneczne, zajęcia aktywizujące, zajęcia kulinarne, nauka korzystania z Internetu. Spotkania integracyjne seniorów z innymi grupami społecznymi oraz organizowane wycieczki uaktywniają i mobilizują seniorów do aktywnego spędzania czasu. Praca socjalna wykonywana przez zatrudnionych w klubie pracowników socjalnych ułatwia seniorom codzienne życie.

In 2017, the **Senior+ Club** was established in Nasielsk Commune due to co-funding from the Government Multi-Annual Programme Senior+ for the years 2015–2020, Edition 2017. The Club is located in Nasielsk at 52 Warszawska Street. The facility operates under the supervision of the Director of the Municipal Social Welfare Centre, Monika Nojbert, and is open five days a week from 8:00 a.m. to 4:00 p.m. Activities performed in the club arise from the needs reported by the participants. These are speaking, music and dance classes, engaging activities, culinary workshops, and learning to use the Internet. Integration meetings of seniors with other social groups and organised trips engage and encourage seniors to spend time actively. Social works performed by social assistants hired by the club make everyday life easier for seniors.

Defilada przedstawicieli OSP z terenu Gminy Nasielsk / A parade of firemen from the Voluntary Fire Brigade from Nasielsk Commune

Dzień babci i dziadka w klubie Senior+ /
Grandma and Grandpa's Day at the Senior+ Club

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nasielsku od 2008 roku działa także **wolontariat**. Ośrodek współpracuje z wolontariuszami „stałymi”, którzy opiekują się m.in. osobami starszymi, chorymi, niepełnosprawnymi, dziećmi, które mają problemy w nauce oraz wolontariuszami „akcyjnymi”, którzy wspierają MOPS w różnego rodzaju działaniach akcyjnych. Każdy, kto chciałby poświęcić swój czas i podzielić się z innymi tym, co sam posiada, może dołączyć do grupy wspianych wolontariuszy.

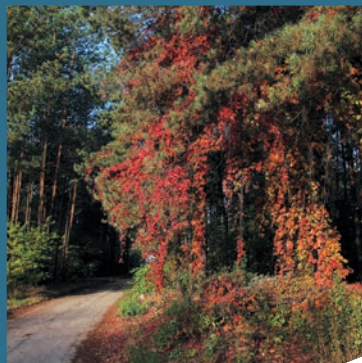
Od 6 maja 2019 roku w wybranych punktach sprzedaży oraz firmach i instytucjach w naszej gminie nasielscy seniorzy mogą korzystać z **Nasielskiej Karty Seniora** (NKS). Na witrynach sklepów i instytucji znajdują się naklejki informujące o możliwości skorzystania w tym miejscu z Nasielskiej Karty Seniora.

Organizatorem Programu NKS jest Urząd Miejski w Nasielsku, natomiast realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nasielsku. Warunkiem uzyskania Karty jest złożenie wniosku w Klubie Senior+. Kartę wyrobić może każda osoba zamieszkała na terenie gminy Nasielsk, która ukończyła 60. rok życia. Pierwszego dnia przyjęto blisko 70 wniosków. Wnioski o kartę seniora można otrzymać w Klubie Senior+ lub pobrać z Internetu.

The Municipal Social Welfare Centre (MOPS) in Nasielsk has also been running **voluntary service** since 2008. The centre cooperates with 'permanent' volunteers who take care of elderly, sick, disabled people as well as children with learning difficulties. There are also 'occasional' volunteers who support MOPS in various types of campaigns. Everyone who would like to devote their time and share what they have with others may join the group of our wonderful volunteers.

From May 6, 2019, senior citizens of Nasielsk can use the **Nasielsk Senior Card** (NKS) available in selected sales points, companies and institutions. On the windows of such shops and institutions there are stickers informing about the possibility of using the NKS card.

The NKS Programme is run by the Town Hall in Nasielsk, and implemented by the Municipal Social Welfare Center in Nasielsk. To obtain the card, it is necessary to submit an application with the Senior+ Club. The card may be obtained by any resident of Nasielsk Commune who is over 60 years old. On the first day of the NKS programme, nearly 70 applications were accepted. Applications for a senior card are available in the Senior+ Club or can be downloaded from the Internet.

Urząd Miejski w Nasielsku

05-190 Nasielsk, ul. Elektronowa 3
tel.: 23 693 30 00, fax: 23 691 24 70
www.nasielsk.pl, e-mail: um@nasielsk.pl

VEGA Studio Adv. Tomasz Müller

82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 22/3A
www.grupavega.pl, e-mail: biuro@grupavega.pl

Tekst: Artur Nojbert, Andrzej Wójciak, Marta Czarniecka, Marta Paczkowska, Żaneta Łukaszewicz-Karaś, Krzysztof Miller, Kinga Szczypek, Robert Sierzputowski, Daniel Królak, Ewa Kamińska, Joanna Ostaszewska, Dorota Kalinowska, Teresa Skrzynecka, Monika Nojbert, Andrzej Krzyczkowski, Iwona Pęcherzewska.

Tłumaczenie na język angielski: Ewa Androsiuk-Kotarska

Zdjęcia: Krzysztof Miller, Jarosław Dylewski, Michał Brodowski, Andrzej Wójciak, prywatne archiwum Artura Nojberta, Marta Paczkowska, Nasielski Ośrodek Kultury, Andrzej Zawadzki, archiwum prywatne Iwony Żyły, Marcin Tracz

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Sławomira Mosińska

Koordynator wydania: Żaneta Łukaszewicz-Karaś, Katarzyna Wolska

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved

Printed in Poland – Kwidzyn 2019

Przedruk i powielanie w jakiegokolwiek formie jest zabronione

Wydanie pierwsze

ISBN 978-83-8056-263-9